

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу

Трушева Івана Михайловича

“Продуктивність яблуні на середньорослій підщепі залежно від системи
удобрення в Правобережному Лісостепу України”,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 203 Садівництво та виноградарство
галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство

Актуальність дослідження. Дисертація Трушева Івана Михайловича присвячена актуальній проблемі – дослідженню науково обґрунтованої системи удобрення яблуневих садів з метою досягнення стабільних врожаїв високоякісних плодів. Одним із важливих компонентів цієї системи є позакореневе підживлення, яке передбачає використання добрив і стимуляторів росту. З цієї причини дослідження особливостей росту та плодоношення яблунь сорту Чемпіон Арно у незрошуваних насадженнях на середньорослій підщепі ММ.106 в умовах Правобережного лісостепу України залежно від удобрення ґрунту та позакореневих обробок і визначає актуальність теми дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано за тематичним планом Уманського національного університету садівництва (УНУС), програма «Удосконалення існуючих та розробка нових технологій вирощування садивного матеріалу, плодів, ягід і винограду в Правобережному Лісостепу України» (ДР № 0111U001928).

Мета досліджень. Дисертаційна робота Трушева Івана Михайловича, що спрямована на підвищення продуктивності насаджень яблуні за рахунок позакореневого підживлення азотом і бором в поєднанні із застосуванням біостимулятора-антистресанта на фоні оптимізованого ґрунтового удобрення в умовах Правобережного Лісостепу України є актуальною в науковому та практичному аспектах.

У дисертаційній роботі на основі результатів експериментальних досліджень та їх теоретичних узагальнень поглиблено фундаментальні знання з

змін поживного режиму чорнозему опідзоленого під впливом різних видів удобрення та аналіз закономірностей росту дерев залежно від системи ґрунтового удобрення й позакореневого підживлення. Визначено вміст основних елементів мінерального живлення та пігментів у листках яблунь, а також досліджено вплив позакореневого підживлення в комбінації з біостимулятором-антистресантом на фоні ґрунтового удобрення на врожайність насаджень. Дано оцінку товарної якості плодів, вміст деяких компонентів їх хімічного складу та структуру паренхіми залежно від застосованої системи удобрення. Виконано економічний аналіз ефективності використання позакореневого підживлення азотом і бором у поєднанні з внесенням біостимулятора-антистресанта на фоні основного ґрунтового удобрення в насадженнях яблуні.

Тема роботи, об'єкт та предмет дослідження, її зміст, а також положення та висновки відповідають спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство». У дисертаційній роботі містяться раніше не захищені наукові положення.

Основні наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, їх новизна, рівень обґрунтованості та достовірності.

Наукова новизна одержаних результатів. Вперше поглиблено фундаментальні знання з закономірностей росту та плодоношення незрошуваних яблуневих насаджень сорту Чемпіон Арно на середньорослій підщепі ММ. 106 за умов поєданого застосування оптимізованого ґрунтового удобрення і позакореневого підживлення азотом та бором у комбінації з біостимулятором-антистресантом у південній частині Правобережного Лісостепу України

Всі отримані автором результати є новими, достовірними та належно обґрунтованими. Вони сформульовані чітко і не викликають сумнівів.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів. Виконані дослідження відзначаються науковою новизною і значною практичною цінністю. Аналізуючи дисертаційну роботу Трушева Івана Михайловича автором виконано великий об'єм досліджень, що має теоретичне і практичне значення. На основі отриманих результатів розроблено раціональну систему

удобрення для насаджень яблуні сорту Чемпіон Арно на середньорослій підщепі, яка передбачає позакореневе підживлення азотом і бором у поєднанні з використанням біостимулятора-антистресанта у віковий період росту та плодоношення дерев. Практична цінність дисертаційної роботи не викликає сумнівів.

Достовірність одержаних результатів визначається високим науково-методичним рівнем польових і лабораторних досліджень. Всі отримані автором результати є новими, достовірними та належно обґрунтованими. Вони сформульовані чітко і не викликають сумнівів. У дисертаційній роботі містяться раніше не опубліковані та не захищені наукові положення

Оцінка змісту дисертації. Структура роботи відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Зміст, структура, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії». Автором досліджено продуктивність яблуні на середньорослій підщепі залежно від системи удобрення та надані рекомендації виробництву в умовах Правобережного Лісостепу України.

Повнота викладу результатів в опублікованих працях. Порівняльний аналіз тексту дисертації і опублікованих праць засвідчує повноту викладу результатів досліджень у 10 наукових працях у тому числі 4 – у фахових виданнях і 6 тезах доповідей на наукових конференціях.

Структура та обсяг дисертації. Основний текст дисертації представлено на 202 сторінках машинопису, які включають вступ, вісім розділів, висновки, список використаних джерел і додатки. Основний зміст займає 154 сторінки машинопису. Робота містить 31 таблицю і 24 рисунки. Список використаних джерел нараховує 179 найменувань, з яких 131 подано кирилицею, а 48 – латиницею.

Логічна послідовність викладеного матеріалу у розділах дисертації демонструє розуміння авторкою теоретичних положень, методології дослідження, методів вивчення окресленої наукової проблеми. Наявний чіткий баланс між викладом змісту у розділах дисертації та задекларованою метою і завданнями дослідження. Дисертація виконувалася із дотриманням логіко-

структурної схеми дослідження, є завершеною науковою працею, яка характеризується вдалою постановкою завдань і відповідними результатами. Обсяг і оформлення дисертації є таким, що відповідають вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (із змінами).

Викладений українською мовою текст дисертації легко читається. Стиль викладу матеріалів досліджень, наукових положень, висновків і рекомендацій в цілому забезпечує доступне сприйняття.

Головні наукові положення та результати виконаних експериментальних досліджень у достатній мірі висвітлено в опублікованих працях і відповідають за змістом і формою вимогам, що ставляться до останніх.

Наукова праця виконана на високому теоретичному та методичному рівні та за формою, змістом, глибиною розроблення і обґрунтування висновків містить вперше отримані наукові результати вирішення важливої частини проблемних аспектів удобрення плодових насаджень.

Дискусійні положення та зауваження по змісту дисертаційної роботи.

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу Трушева Івана Михайловича необхідно також вказати на дискусійні положення та зауваження:

1. В підпункті 2.4 «Об'єкт досліджень» варто представити амінограму досліджуваного препарату Вуксал БІО Аміноплант.

2. В підпункті 2.5 «Методика досліджень» відсутній опит визначення деяких показників, зокрема паренхіми плоду та обґрунтування визначення її в динаміці.

3. Не представлено формулу принципу розрахунку розрахункової норми внесення NPK.

4. Вкінці розділів не вказані публікації з висвітленням матеріалів дисертації згідно вимог оформлення.

5. Згідно п. 13 вимог обов'язковим додатком до дисертації є список публікацій здобувача за темою дисертації та відомості про апробацію результатів дисертації

6. У додатках слід розмістити копії актів впровадження.

Відсутність наявності порушень академічної доброчесності.

У дисертаційній роботі Трушева Івана Михайловича не виявлено порушень академічної доброчесності та фальсифікації результатів досліджень. Дисертація Трушева Івана Михайловича є самостійною оригінальною працею та не містить порушень.

Висновок щодо відповідності дисертації встановленим нормам.

Вважаю, що дисертація Трушева Івана Михайловича на тему «Продуктивність яблуні на середньорослій підщепі залежно від системи удобрення в Правобережному Лісостепу України» є завершеною науковою працею, яка містить низку нових, актуальних та достовірних результатів.

Поставлені автором завдання вирішено, а наукові результати, що викладені в дисертаційній роботі та виносяться на захист отримано самостійно. Зроблені висновки та рекомендації виробництву, пов'язані з матеріалами дисертації, є достатньо обґрунтованими та базуються на результатах власних досліджень. Структура і обсяг роботи відповідають чинним вимогам.

Виявлені в процесі ознайомлення з дисертаційною роботою недоліки та зроблені зауваження мають несуттєвий вплив на зміст сформульованих наукових висновків та рекомендацій. Вирішення поставлених завдань свідчить про якісну фахову підготовку здобувача, а також про уміння планувати та проводити дослідження.

У дисертаційному дослідженні Трушева Івана Михайловича на тему «Продуктивність яблуні на середньорослій підщепі залежно від системи удобрення в Правобережному Лісостепу України» автором отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності розв'язують конкретне наукове завдання особливостей удобрення насаджень яблуні. Науково обґрунтовані результати проведених досліджень, характеризуються науковою новизною та мають істотне значення для галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство.

Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. “Про затвердження Вимог до оформлення дисертації” (зі змінами) та “Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової

спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії”, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12.01.2022 (зі змінами), а її автор Трушев Іван Михайлович заслуговує присудження йому ступеня доктора філософії за спеціальністю 203 Садівництво та виноградарство.

Рецензент:

кандидат с.-г. наук, доцент,

доцент кафедри плодівництва і виноградарства

Уманського національного

університету садівництва

Андрій ЧАПЛОУЦЬКИЙ